

Rasti 1.0 tiekartta (2019) Ehdotus välittömiksi toimenpiteiksi	Rasti 2.0 2025 arvio
Yhteistyöelimen perustaminen Standardoinnin koordinoitua varten on asetettava yhteistyöelin, joka huolehtii yhteiskehittämisen kulttuurin jatkuvuudesta ja eri toimijoiden riittävästä kohtaamisesta. Yhteistyöelimen missiona on avointen standardien käyttöönoton ja käytön tuki, avoimien ja yhteentoimivien standardien ja sanastojen aktiivinen kehittäminen, avointa tiedonvaihtoa tukevien sovellusten ja alustojen kehittämisen ja käyttöönoton edistäminen sekä tekniikan kehityksen seuraaminen ja ennakointi. Yhteistoimintaelin myös kannustaa mahdollistavien lakien sekä asetusten kehittämistä ja täytäntöönpanoa. Ministeriöiden tulee sopia yhteistyöelimen käynnistämisen vastuutahosta ja elimen käynnistysvaiheen rahoituksesta. Kuntasektorin tulee puoleltaan valita laajasti kuntia edustavat toimijat mukaan yhteistyöelimeen. Toimialayhteisöt valitsevat eri teollisuudenalojen yhteisen edustuksen elimessä.	Yhteistyöelintä ei ole perustettu eikä käytettävissä olevien tietojen perusteella sellaisen perustaminen ole suunnitelmassa. Samaan aikaan rakentamisen tiedonhallintaa, yhteentoimivuutta ja standardointia tehdään ja seurataan edelleen useissa rinnakkaisissa työryhmissä, joita ovat mm.: - YM:n Ryhti hankkeessa on tehty laajaa julkisen sektorin yhteentoimivuustyötä. - RT Rakennusteollisuus ry:n CEN TC 442 ja ISO TC 59/SC 13 seurantaryhmä seuraa rakentamisen tiedon hallinnan kansainvälisten standardien kehitystä ja on mm. kääntänyt standardeja suomeksi. - RT Rakennusteollisuus ry:n digiryhmä on edistänyt rakentamisen prosessien digitalisaatiota - buildingSMART Finland edistää RYTV hankkeessa rakentamisen tiedonhallinnan vakiointi erityisesti tietomallien osalta. - Geoforum edistää paikkatiedon vakiointiä ja siihen liittyvien standardien käyttöönottoa. - Kunnilla on ollut omia hankkeitaan mm. rakennusluvassa käytettävien IFC-tietomallien tietojen vakiointiin. RASTI 1.0:ssa asetettu tavoite ei siten ole ottanut tulta alleen, joten tavoitetta tulee arvioida uudelleen ja pohtia, onko esitetty yhteistyöelin ylipäättään mahdollinen ja jos ei, mikä olisi vaihtoehtoinen tapa koordinoida sektorilla tehtäviä standardointi ja vakiointi toimia.
Sitoutuminen strategiaan Sitoutuminen strategiaan on edellytys rakennetun ympäristön digitalisaatiolle ja siitä saataville hyödyille. Sitoutuminen tarkoittaa standardien huomioimista koko arvoverkossa ja erityisesti tilaajaorganisaatioiden hankinnoissa. Käytössä voi myös olla velvoittavat menettelyt julkisissa hankinnoissa. Toimialayhteisöjen tulee tukea sitoutumista omassa toiminnassaan.	Rakennetun ympäristön toimijat sitoutuivat laajasti RASTI 1.0:n loppuraporttiin ja siinä esitettyihin toimenpiteisiin. Käytännössä toimenpiteet erityisesti yksityisellä sektorilla ovat jääneet juhlapuheiksi. Kansainvälisten standardien käytölle on löydettävä konkreettisia perusteita ja hyötyjä, jotta niiden käyttöä voidaan perustella rakentamisen arvoketjussa.

Panostus kansainvälisen standardisointityöhön Vakioidun tiedonhallinnan tulee pohjautua ensisijaisesti kansainvälisiin standardeihin ja Suomessa erityisesti CEN standardeihin, jotka ovat velvoittavia EU maissa. Kansainvälisen standardisointityön seuraaminen ja siihen vaikuttaminen edellyttää pysyviä resursseja. Seuranta ja vaikuttaminen kohdistuu useisiin eri standardointiorganisaatioihin, joihin kuhunkin tarvitaan laajasti alaa edustavia asiantuntijoita. Tämän asiantuntijatyön rahoitus on sovittava laajapohjaisesti ja kestävästi jatkuvan ja systemaattisen toiminnan varmistamiseksi. Hyötyjen saavuttamisen edellytys on onnistunut standardisoinnin taso ja laajuus. Puuttuvien standardien aikaansaamisen lisäksi tulee arvioida, miltä osin standardisointi on tarpeellista.	Panostus kansainväliseen standardointityöhön on ollut vähäistä. Panostuksen vähyyteen vaikuttaa myös resurssien puute. Kansainvälisiä standardeja ei myöskään aina arvosteta ja ne nähdään usein kehityksen esteenä. Samaan aikaan useat verrokkimaat kuten Ruotsi, Norja, Iso-Britannia, Saksa, Ranska, Espanja, Italia, Itävalta ja Sveitsi jotka osallistuvat aktiivisesti standardointityöhön, ovat ajamassa tai jo ajaneet Suomen ohi digitalisaatiokehityksessä ja tietomallien käytössä noudattamalla pitkäjänteistä standardien hyödyntämisstrategiaa. Osallistumalla aktiivisesti kansainvälisten standardien laadintaan voidaan ratkaisevalla tavalla vaikuttaa niiden sisältöön ja siten helpottaa niiden käyttöönottoa ja soveltavuutta Suomessa. Standardien mukaiset tavat toimia koituvat pitkällä tähtäimellä koko toimialan eduksi.
Panostus standardien käyttöönottoon Standardien sovittaminen kansallisiin työnkulkuihin ja prosesseihin edellyttää kehitystyötä, tulosten arviointia ja ohjausta. Yhteistyöelimen käynnistämisen työn avulla toiminta suunnataan selkeästi tunnistettujen kansainvälisten standardien käyttöönottoon. Kehitykseen on panostettava johdonmukaisesti. Sitoutuneet toimijat vastaavat kehitystyön rahoituksesta yhteistyöelimen linjausten mukaisesti. Kehityksen kiihdyttämiseksi on syytä tunnistaa hankkeita, joissa eri osa-alueita viedään läpi murrosvaiheen. Välittömien toimenpiteiden vaikutuksen odotetaan käynnistävän tarvittavan muutosprosessin. Prosessin kehittyminen ja siten myös strategian arviointi on syytä toteuttaa jatkossa 3-5 vuoden välein.	Kansainvälisten standardien käyttöönottoon on ollut pyrkimystä. Etenkin CEN standardit ovat velvoittavia EU:n alueella. Käytännön toimenpiteet ovat kuitenkin vielä olleet vähäisiä. Syyt tähän ovat osin samat kuin kohdassa "Panostus kansainväliseen standardointityöhön". Iso vaikutus vähäiseen käyttöönottoon on toimintaympäristössämme. Rakennussektori on toimialana paikallinen, tai ainakin se on ollut sitä, eikä kanssakäyminen kansainvälisten toimijoiden kanssa ole tuttua. Tiedonhallinta nähdään asiana, josta voidaan aina sopia projektikohtaisesti. Samaan aikaan kuitenkin harmitellaan, ettei tieto liiku järjestelmästä toiseen. Kansainvälisesti vakiintuneita standardeja ei nähdä ratkaisuna, vaikka ne tarjoaisivat ratkaisut tiedonkulun haasteisiin, koska niiden opettelu ja soveltaminen koetaan vaikeaksi. Näköpiirissä on, että uusi velvoittava regulaatio mm EU digital product passport tulevat toimimaan kv standardien käyttöönoton kiihdyttäjänä.